

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Вікторія ГУРЗА, 1996 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2019 році ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» за спеціальністю «Біологія»; працює провідним фахівцем навчальної лабораторії біотехнології кафедри біохімії та біотехнології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Біологія».

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 20 051.144, утворена наказом № 450 т. в. о. ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ, від 27 травня 2025 року, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради –	Галини СЕМЧИШИН – доктора біологічних наук, професора, професора кафедри біохімії та біотехнології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Рецензентів –	Надії МОСІЙЧУК – кандидата біологічних наук, доцента, доцента кафедри біохімії та біотехнології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Ольги СТРІЛЬБИЦЬКОЇ – кандидата біологічних наук, старшої наукової співробітниці кафедри біохімії та біотехнології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Офіційних опонентів –	Галини УШАКОВОЇ – доктора біологічних наук, професора, в. о. завідувача кафедри біохімії та фізіології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара; Руслани ІСКРИ – доктора біологічних наук, професора, професора кафедри фізіології людини і тварин Львівського національного університету імені Івана Франка.

на засіданні 21 липня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 09 Біологія Вікторії ГУРЗИ на підставі публічного захисту дисертації «Корекція дієтою спричинених віком та споживанням маргарину метаболічних порушень у мишей: енергетичний обмін та оксидативний стрес» за спеціальністю 091 Біологія.

Дисертацію виконано у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ.

Науковий керівник: Володимир ЛУЩАК, доктор біологічних наук, професор, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, професор кафедри біохімії та біотехнології.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Наукова новизна дисертаційного дослідження зумовлена поставленими завданнями та результатами їх розв'язання. Наукова новизна одержаних результатів:

- встановлено, що організм самців та самок мишей неоднаково реагує на дієтичні втручання;
- виявлено, що споживання маргарину без додатків протягом чотирьох місяців викликає слабкі запальні процеси у самців та інтенсифікує оксидативний стрес в їх жировій тканині та корі головного мозку;
- показано, що у самок мишей проявляються сильніші порушення після постійного споживання маргарину, ніж у самців, зокрема спостерігається збільшення приросту маси тіла, розвиток оксидативного стресу в печінці, нирках та корі головного мозку, а також підвищується активність гліколізу;
- продемонстровано, що додавання відвару ромашки лікарської до збагаченої маргарином їжі проявляє антиоксидантну дію лише у нирках та мозку самців, проте не має значного захисного впливу на інші органи;
- встановлено, що у самок мишей відвар ромашки пом'якшує викликані маргарином негативні зміни;
- показано, що режим голодування через день може викликати певні ознаки метаболічного синдрому в самців мишей, але у самок навпаки проявляє захисну дію та пом'якшує викликані маргарином ефекти;
- виявлено, що 30% обмеження калорій демонструє захисну дію в печінці, нирках та корі головного мозку мишей середнього віку, але не старших тварин.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони можуть бути використані в медичній практиці для розробки дієтичних рекомендацій, спрямованих на корекцію проявів метаболічного синдрому з урахуванням статевих особливостей пацієнтів. Крім того, результати дослідження мають потенціал для застосування в біомедичних наукових дослідженнях – зокрема при плануванні експериментів, присвячених вивченню впливу висококалорійного харчування, фітотерапевтичних засобів та калорійного обмеження на стан енергетичного обміну, антиоксидантного захисту та запальних реакцій.

Дисертація виконана державною українською мовою.

Дисертація складається зі вступу, восьми розділів з підрозділами, висновків, списку літератури та використаних джерел (292 найменування) та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 196 сторінок, із них основного тексту – 134 сторінки.

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти,

наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 № 44 (зі змінами).

Здобувачка має 10 наукових публікацій за темою дисертації: 1 стаття в науковому виданні, яке індексується в наукометричній базі Scopus, 2 статті в наукових виданнях, які внесені до Переліку фахових наукових видань України категорії Б, 7 тез конференцій у матеріалах міжнародних та всеукраїнських конференцій, що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 №44 (зі змінами):

1. Vatashchuk M., Hurza V., Stefanyshyn N., Bayliak M., Gospodaryov D., Garaschuk O., Lushchak V. Impact of caloric restriction on oxidative stress and key glycolytic enzymes in the cerebral cortex, liver and kidney of old and middle-aged mice. *Neuropharmacology*. 2024. № 247. 109859. ISSN: 0028-3908.

DOI: <https://doi.org/10.1016/j.neuropharm.2024.109859>

URL: <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85184921348&origin=resultslist>

2. Hurza V., Vatashchuk M., Bayliak M. Pathogenesis and biomarkers of metabolic syndrome. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*. 2021. № 8(4). P. 7-19.

DOI: <https://doi.org/10.15330/jpnu.8.4.7-19>

URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/jpnu/article/view/6136>

3. Hurza V., Vatashchuk M., Bayliak M. A margarine-supplemented diet alone and in combination with chamomile decoction decreases food intake but has a mild effect on body mass in mice. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*. 2023. № 10. P. 45-55.

DOI: <https://doi.org/10.15330/jpnubio.10.45-55>

URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/jpnubio/article/view/7625>

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

1. Галина СЕМЧИШИН – доктор біологічних наук, професор, професор кафедри біохімії та біотехнології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

2. Надія МОСІЙЧУК – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри біохімії та біотехнології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

3. Ольга СТРІЛЬБИЦЬКА – кандидат біологічних наук, старша наукова співробітниця кафедри біохімії та біотехнології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

4. Галина УШАКОВА – доктор біологічних наук, професор, в. о. завідувача кафедри біохімії та фізіології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

5. Руслана ІСКРА – доктор біологічних наук, професор, професор кафедри фізіології людини і тварин Львівського національного університету імені Івана Франка.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.144 Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ присуджує Вікторії ГУРЗІ ступінь доктора філософії (PhD) з галузі знань 09 Біологія за спеціальністю 091 Біологія.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Галина СЕМЧИШИН